

PERIÓDICH SATIRICH,
 HUMORÍSTICH, IL - LUSTRAT Y LITERARI
 DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 centims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

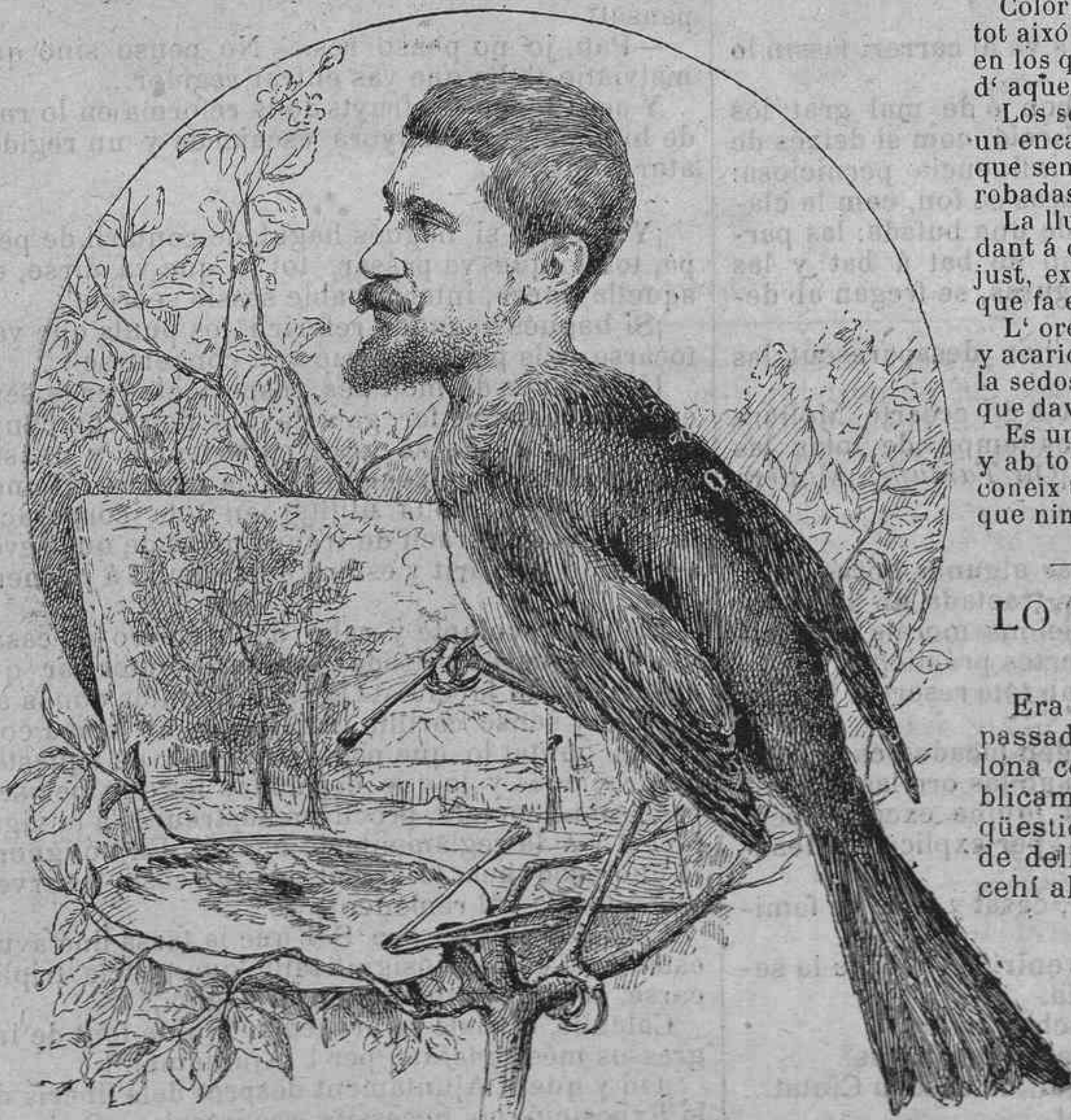
LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
 BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
 Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

SANTIAGO RUSIÑOL.

Color, frescura, poesia:
 tot aixó 's troba reunit
 en los quadros admirables
 d' aquest autor distingit.

Los seus paysatjes ostentan
 un encant tan especial,
 que semblan inmensas pàginas
 robadas del natural.

La llum filtra en mitj dels arbres,
 dant á cada fulla un tó
 just, exacte, matemàtich,
 que fa exclamá:— ¡Es de debó!

L' oreig belluga las brancas
 y acaricia dolsament
 la sedosa alfombra d' herba
 que davant dels ulls s' extén.

Es un Rusiñol que pinta
 y ab tot y que no s' auceíl,
 coneix tan y tan bè 'ls boscos,
 que ningú 'ls pinta com ell.

LO TRIBUT DEL VICI.

Era no sè quin día de la senmana
 passada. L' ajuntament de Barce-
 lona celebrava sessió pública y pú-
 blicament anava á tractar una
 qüestió que déu tenir molts punts
 de delicada, en vista de lo que suc-
 cehí ab motiu de la mateixa.

Succehí que 's llegia no
 sè quin reglament, á pro-
 pòsit de no sè quin ser-
 vey de nova creació, quan
 comensaren á enrajolarse
 las caras dels regidors.
 La rojor aquella anava

acentuantse al compás de la lectura. Desde l'excelentíssim é ilustríssim Sr. marqués de Olérdula, fins al senyor Bañolas, que dich lo Sr. Bañolas, fins al senyor Gassull, á pesar de sa coneguda sordera, experimentavan los efectes de aquella extranya lectura.

A ser lo Salò de Cent susceptible de cambiar de color, hasta las parets del histórich Salò s' haurían tornat rojas.

Afortunadament los retratos dels cataláns ilustres están relegats á una galería inmediata. D' altra manera s' haurían vist cosas estupendas.

Prim, espill de franquesa catalana, hauría arronsat las espatllas, com dihent:—«No n' hi ha per tant.»

Viladomat hauría baixat la vista com una donzella pudorosa, murmurant:—«Als nostres temps no 'n parlavam de aquestas cosas.»

L' intrépit Casanovas hauría exclamat:—«¿Y aquests son los successors dels gloriosos concejlers?»

Balmes s' hauría persignat y Mi'á y Fontanals s' hauría tapat las orelas ab las mans.

L' únich que tal vegada no hauría pogut reprimir una rialleta picaresca fora 'l maliciós Vicens García, rector de Vallfogona, tan aficionat al género alegre que li ha valgut popularitat y fama.

Tan cohibits estaban los actuals regidors, en presencia del públich que no 'ls perdia de vista, observant sos menors moviments que al últim lo catalá ilustre concebí una idea salvadora, pera sortir de aquell embrás.

Tal fou la de convertir en secreta aquella sessió que havia comensat sent pública.

Transformació senzillíssima, que consisteix en dir al auditori:

—Senyors, per la porta 's va al carrer: fassin lo favor de marxar.

Lo públich obeheix de bon ó de mal grat: los regidors respiran ab satisfacció, com si deixés de pesar sobre d' ells una influencia perniciosa: aquell rubor de totas las caras se fon, com la claror quan s' apaga 'l llum de una bufada: las pappellas pudibundas s' obran de bat á bat y las mans, fins á las horas inseguras, se fregan ab delicia.

Ja no hi ha públich; ja han desaparecut las trabas; parlém.

¡Oh *Tartuffe!* ¡Ja no havia de create Molière per ferte un tipo de tots los temps, de totas las dats y de tots los paissos! ¡Oh *Tartuffe!* ¡Molière va ferte immortal!

La sessió secreta va durar algunas horas.

Amena es la materia, y tractada ab habilitat dona lloch á grans disquisicions morals y filosóficas y á un sens fi de projectes práctichs.

Aixó sí: s' ha de tractar ab tota reserva: llensar lo mirall y guardar la cara.

Aquella nit, quan á las deu tocadas cada regidor se 'n anava á casa sèva ab las orelas ben calentassas per tantas emocións ¿quina excusa—pensaría—donaré á la senyora, per explicar la desusada tardansa?

Ja 'm figuro á més de un, casat y pare de familia, entrant á la habitació:

—¡Vaya unas horas de venir! . —li diría la senyora.—Ja estavam ab ansia.

—Filla m' va, jo no 'n tinch la culpa.

—¿Pero de ahont vens á aquestas horas?

—De ahont vols que vingui. de casa la Ciutat... De la sessió del Ajuntament.

—¿De la sessió del Ajuntament, á dos quarts de onze de la nit?

—De la sessió del Ajuntament, á dos quarts de onze ..

—Pero ¿de qué heu tractat, desde la tarde fins ara?

—Res: assumptos de la *Higiene*.

La senyora molt alarmada:

—Hola, hola, ¿qui es aquesta *Eugenia*?

En aquest moment entra la filla del concejal. Lo pare de aquell ángel de candor fa l' ullet á la sèva costella, y la curiositat de aquesta—¡al fi dona!—aumenta ab lo misteri.

No 's pot treure ja l' *Eugenia* del cap. Sopa pensant ab la *Eugenia*. Després de sopar la *Eugenia* continua perseguintla. Per fi arriba l' hora de retirarse, y al trobarse á solas ab ell:

—Pau—li diu—tú m' amagas alguna cosa.

—Jo ..

—Prompte, explicat ¿ahont has anat aquest vespre?... ¿Qui es l' *Eugenia*?

Ha arribat l' hora de las confessions íntimas, y 'l regidor no t' mes remey que explicar lo cóm y 'l perquè ha hagut de confiar-se á la corporació municipal un servey que fins ara havia corregut excludivament á càrrech dels gobernadors civils y dels seus agents de la policia.

Gran alarma de la senyora.

—Mira, Pau, per mor' de D' u no t' emboliquis ab aquestas cosas... ¡Ay Jesús!... Tan felissos qu' eram...

—Pero dona, no t' alarmis ¿no tens confiansa ab mí? ¿soch per ventura un *estudiantillo*? Y després ¿'an poch favor te fas, que pugas creure ni per un moment, que jo que t' estimo, pugafaltarte ab una donota de aqueixas?... ¿Qué t' has pensat?

—Pau, jo no penso res... No penso sinó que malviatje 'l dia que vas entrar regidor...

Y aquí tenen los fruyts de la reforma en lo ram de higiene: una senyora escamada y un regidor aturrullat.

¡Y encare, si hagués hagut de contarli de pe á pá, tot lo que va passar, tot lo que va dirse, en aquella llarga, interminable sessió secreta!

¡Si hagués hagut de referirli los punts que van tocar-se y 'ls projectes que van concebirse!...

Un regidor de molt pés, respectable per la sèva edat propecta va fer gala davant dels companys de consistori de sa gran experiencia y de sos multiplicats coneixements en la materia. Homes aixís son de molta utilitat en tota corporació municipal que tracti de treure partit de qualsevol assumpto per árit y estéril que sembli á primera vista.

Ell dona compte y rahò del número de casas *non sanctas* autorissadas y sense autorisar qu' existeixen en la ciutat. Ell sab quantas donas ab cartilla y sense cartilla trafiquejan ab lo seu cos. Ell ha contat lo que paga cada una de aquestas desgraciadas y lo que defraudan las que per son repugnant comers, procuran sustreures á la vigilancia y á la reglamentació oficial. Ell no ignora lo que produheix lo tribut, lo que costa 'l servey y la quantia del remanent.

Pero sab més encare Sab que la tassa fins avuy establerta es tan insignificant, que podria triplarse, sense detriment del vil negoci.

Calculis, si aixís se procedia, ¡quina font de ingressos més *sanejats*, per l' Ajuntament!...

¡Oh y que 'l Ajuntament després dels tiberis de la Exposició, no necessita recursos!... ¿Qué més

Lo món no es més que una sinia,
 ¿Saben al sígle passat
 las modas que s' estilavan?
 Pues ja ho veuen, ja han tornat.

profitós per una corporació municipal, qu' establir aquest nou medi de augmentar los seus ingressos?...

¡Quánts ápats no podrian fersel!... ¡Quánts recepcions fastuosas!... ¡Quánts milloras!... Y hasta m' atreveixo á dir: ¡quánts estátuas!...

No importa que 'l diner tinga un origen degradant. ¿No es diner, per ventura? Donchs, no mirém prim y diguém ab Quevedo:

«Poderoso caballero
 es D. Dinero.»

Ignoro si la idea prosperará: penso que sí, per lo mateix qu' es una idea abominable.

No tracto aquí de dilucidar materias árduas relacionadas ab la prostitució, com la de averiguar si es ventatjós ó no que se la reglamenti y se la converteixi en font contributiva, sent com es font de debilitats y de miserias. ¿Voléu que aquesta font existeixi y raji? Enhorabona.

Pero en aquest cas lo decoro y l' honradés de la ciutat exigeix que 'ls productes sobrants de la Higiene, no s' inverteixin en atencions generals de la administració del municipi. Una ciutat que 's té per decent no pot lucrar ab aquests diners

arrancats al vici. No pot engalanarse sense avergonyirse ab las deixas de la prostitució.

Inverteixinse en montar un bon hospital destinat á las mateixas donas que necessitin las a'encions y cuydados de la ciencia mélica. Destinense á redimir las, á moralisar las, á treure las de la fanguera en que han caygut. Y si encare aixís queda un remanent, hi ha un medi de santificar la contribució del vici.

Davant dels estragos físichs y morals causats á l' humanitat per la prostitució, apareix un altre quadro de llástimas y miserias que reclaman un prompte ausili.

Me refereixo á las criaturas de las familias pobres, que neixen y moren en gran número, per falta de aliment. ¡Quánts de aquests sers desvalguts, indefensos, no sucumbeixen, per trobar axuts los pits de sas pobras mares, y careixer aquestas de recursos ab que proporcionarlos la lactancia mercenaria!...

Causa llástima y descens l' la suma de criaturas que de un cap de l' any al altre moren de fam; com lo número de las que sobrevivent, adquireixen una existencia débil y raquítica, per haverlos faltat los cuydados indispensables en lo primer período de la existencia.

¿Per qué no ha d' establir l' Ajuntament aquest

ram de beneficencia tan profi'ós á la salut y á la robustés de las classes populars de Barcelona? ¿Per qué la mare obrera, que per excés de treball y alimentació insuficient no pot nodrir al fill de las sèvas entranyas, no ha de contar ab una bona dida que li salvi aquell sér tan estimat, posantlo en condicions de ser, temps á venir, lo puntal de una familia y un individuo útil á la societat?

¿Quín millor empleo que aquest podria donarse al tribut imposat al vici degradant?

¿Las forsas que consúm la prostitució restauradas en los sers que acaban de neixer! Aixó sería regenerador y útil. La societat recobriria una bona part de las sèvas pérduas. Y Barcelona hauria donat un gran exemple de sentit práctic y de justicia social.

P. DEL O.

A UNA INDIVIDUA.

(SONET.)

Quan te veig per la Rambla, en veritat,
 del costat d' aquell manso de xicot,
 que may imaginar lo pobre pot

lo virtuosa y santa que has estat:
 mogut d' un sentiment de caritat
 desitjo convertirme en burinot
 per dirli, tot volant, al tabalot
 que 't passeja cofoy y enamorat.

—Vaja, feste afeitar, jove lluhit,
 y quan aquest clatell tinguis ben net,
 còmprat unas ulleras tot seguit;
 pot ser aixís veurás que aquest pamet
 ha sigut tant besat que, li ha caigut
 hasta 'l barnís que en altre temps ha dut.

T. Doy.

EN VELOCÍPEDO.

Que vajan dihent que la vida es un círcul viciós
 y que l' home no progressa.

¡Mirin si progressa! Aquí tenen lo velocípedo.

¶ Ves quí hauria dit ara fa cinquanta anys, quan
 lo medi més ràpid de locomoció eran las galeras y
 'ls caballs de carn y ossos, que vindria un día en
 que las personas anirían pèl món pitjor que cen-
 tellas, montadas en unas maquinetas que no fa-
 rían més bulto que un' arpa.

Quan més ho calculo, més engrescat estich ab
 los velocípedos. Es un gust. Un hom hi puja,
 verbi gracia á la Plassa de Catalunya, y ¡zis, zasl
 en un santiamén es á las Dressanas.

¡Oh, y aixó encara no es res! Hi ha velocipedis-
 tas que han vingut aquí desde París, desde Roma
 y desde... ¡qué sé jo!..., desde quí sab ahont.

Diu que ara s' está treballant per fabricarne
 uns ab los quals se podrà anar hasta l' Habana.
 Per supuesto, que serán uns velocípedos ab car-
 bassas, pèl istil d' aquelt barco-peix que ara están
 pintant á Cádiz fa tres mesos.

Si las donas elegantas
 volen teni un bon barret,
 ja que 'l Peral es de moda,
 LA ESQUELLA proposa aquet.

Siga com vulga; 'l certus es que al fi hi conse-
 guit lo que temps há ambicionava. Tinch velocí-
 pedo propi... ¡per mí sol! ¿Qué 'ls sembla? Cóm
 qui diu, tinch caball de regalo, pèl mèu us parti-
 cular: un caball que no menja, ni tira cosas, ni
 mossega, ni fa res; res més que corre, corre sem-
 pre, com un mal-esperit...

Ja feya mesos que hi anava á la saga. La prác-
 tica del velocípedo l' he feta privadament, en un
 solar del Ensanxe que 'n llogan; un siti molt
 apropósit per apendre 'l maneig del trasto y cau-
 re per terra sense avergonyirse gayre.

Pero ara ja 'n sabia prou y tenia ganas de ai-
 xamplar las alas, de desbravarme, com diuhen los
 domadors de caballs.

Aquell solar era petit ja per mí; necessitava
 més camp, m' s mèn: carrers, plassas, passeigs...
 volia lluhir lo mèu garbo y la mèva habili at da-
 vant del públich.

Lo que hi havia era aixó: ¡costa tants diners un
 velocípedo! ¡si 'n trobès un de venturer!...

Justament l' altre día vaig llegir un anunci al
 diari, que parlava de la venta d' un velocípedo,
 casi nou.

¡Casi nou! Jo 'm vaig escamar una mica; perque
 ab aixó passa lo mateix que ab los caballs. Hi ha
 gitano que 'ls ofereix un caball casi nou, y quan
 lo tenen, resulta que tè més mèn aquell caball
 que deu sargentos de carrabiners junts.

Afortunadament, l' anunci del velocípedo en
 qüestió era una cosa seria.

Lo seu amo es un jove de molt bona posició,
 que passa per ser un dels millors velocipedistas
 d' aquests encontorns.

Sinó que ara 'l pobre xicot se casa y, natural-
 ment, d' un velocípedo com aquest no 'n fa res, y
 se 'l ven per comprársen un de familia que hi pu-
 guin anar ell y la dona y si tenen algú de servey.

Aviat varem quedar entesos. ¿Quánt ne vol?
 Tant. Donchs pam, pam, pam; diners al canto y
 llestos. Me l' ha donat regalat casi bè.

Tenia alguna pessa rovellada y 'l timbre desba-
 llestat; però en quatre esgarrapadas m' ho he fet
 arreglar per un intel·ligent, y avuy, aquest vespre...
 ara mateix, vaig á presentarme en públich, mon-
 tat en lo mèu Retumbante.

Aixó de Retumbante es un nom que jo mateix
 m' hi posat al velocípedo.

¿No 's batejan los burros y 'ls gossos? Donchs
 també hi vulgut batejar la mèva bicicleta. Trobo
 qu' es una cosa molt natural, que ningú hi tè res
 que dir.

Nada, nada; ó sinó al últim sortiria á mitja nit
 y no més me veurían los serenos. Enllestím.

¡Noy! Aguántam aixó una mica. M' haig de
 cordar bè las trabas de's pantalons. Hasta m' hi
 fet fer trabas y una gorra de jockey... res, m'
 agrada tot en deguda regla.

Bueno, gracias, noy; repara com pujo. Aquí
 veurás brillo y delicadesa... ¡Mira quin llam-
 pech!..

Me sembla que hi fet mitja sensació. Tothom
 me mira. Las donas, sobre tot, se quedan enfa-
 badas, com si diguessin:—¡Que 'n sab aquest
 jove! ¡que m' agradaria pujarli á la grupa!...

¡Apa, apa, avall! Semblo un parte telegráfich.
 Jo mateix m' ho conech que vaig depressa: ni 'm
 veig.

¡Bo! ¿qué crida aquell ximple? ¿qué son aques-
 tas riallas? Ara m' hi vaig á aturar: vull donarli
 una llissó de circunspecció y respecte als drets
 individuals dels volicipidistas.

JARDINERAS Y TRANVIAS.

—¡Pssst, jove! ¡Jove! ¿Perqué riu d' aquest modo?

—Perque me 'n han vingut ganas.

—¿Al véurem á mi, potsér?

—Si senyor: no comprén que aixó d' anar en volocipedo fa criatura?..—

¡Tros d' ase! Ni 'n vull fer cabal. Val més que 'l deixi estar. Res, avall, avall sempre... ¿Vés á qui se li ocorreix dir que 'l velocipedo fa criatura? Cabalment á Fransa fins hi ha regiments de velocipedistas, ab capitans, coronels y generals y tot. Hasta crech que ara, aixis com hi ha ministres d' agricultura, de correus y de telégrafos, volen posar un ministre de volocipedos...

En fi, sempre hi haurá tontos al món, y á Barcelona molt més.

¡Arri... arri! Corro com lo vent.. casi ni puch respirar, de tant depressa que l' ayre 'm passa pèl davant de la boca..

¿Qu' es aquest grupo? ¡Vaja! Gent qu' escolla una murga de cegos... Fem sonar lo timbre... ¡ep! ¡cuydado! ¡ep! ¡ning, ganing... ganing!.. ¡Ojo! Si, Dèu te 'n darà... ¡apártat, noy!..

¡Bona l' hem feta! Ara hi atropellat aquest pobre xicot... ¡Alto!

—Ja veurá, senyor municipal, el *chico* badava y *yo no he podido aguantar*...

—Porque no feya senyal con esta campaneta que traen.

—Ja hi sonat siete ú ocho *vesas*, pero el niño no se ha mogut.

—Nada, mañana á las doce á l' Alcaldía. ¿á ver el número del velocipedo?

—No 'n tiene cap.

—Yo creía qu' eso era com los carretóns. En fi, ¿dónde vive usted?

—Calle de la Paja, número ochenta y tres...

—Está bè; puede usted marchar. Mañana á las doce...—

¡Vaja, com hi ha món, m' hi ben lluhit! Per ser lo primer dia..!

¡Y encare aquell ximple deya que 'l velocipedo fa criatura!..

Al contrari: 'n desfá.

Al menos jo, interinament, ja n' hi desbaratat una.

A. MARCH.

LUNCHS.

Allí ahont menos se pensa salta un *lunch*.

Es una verdadera manía, que acabará per lograr que tots los sabaters, sastres, manyáns y fusters se retirin y 's posin á fondistas.

Ara com ara 'ls fondistas son los únichs que 's fan richs.

Y es per aixó dels ditxosos *lunchs*.

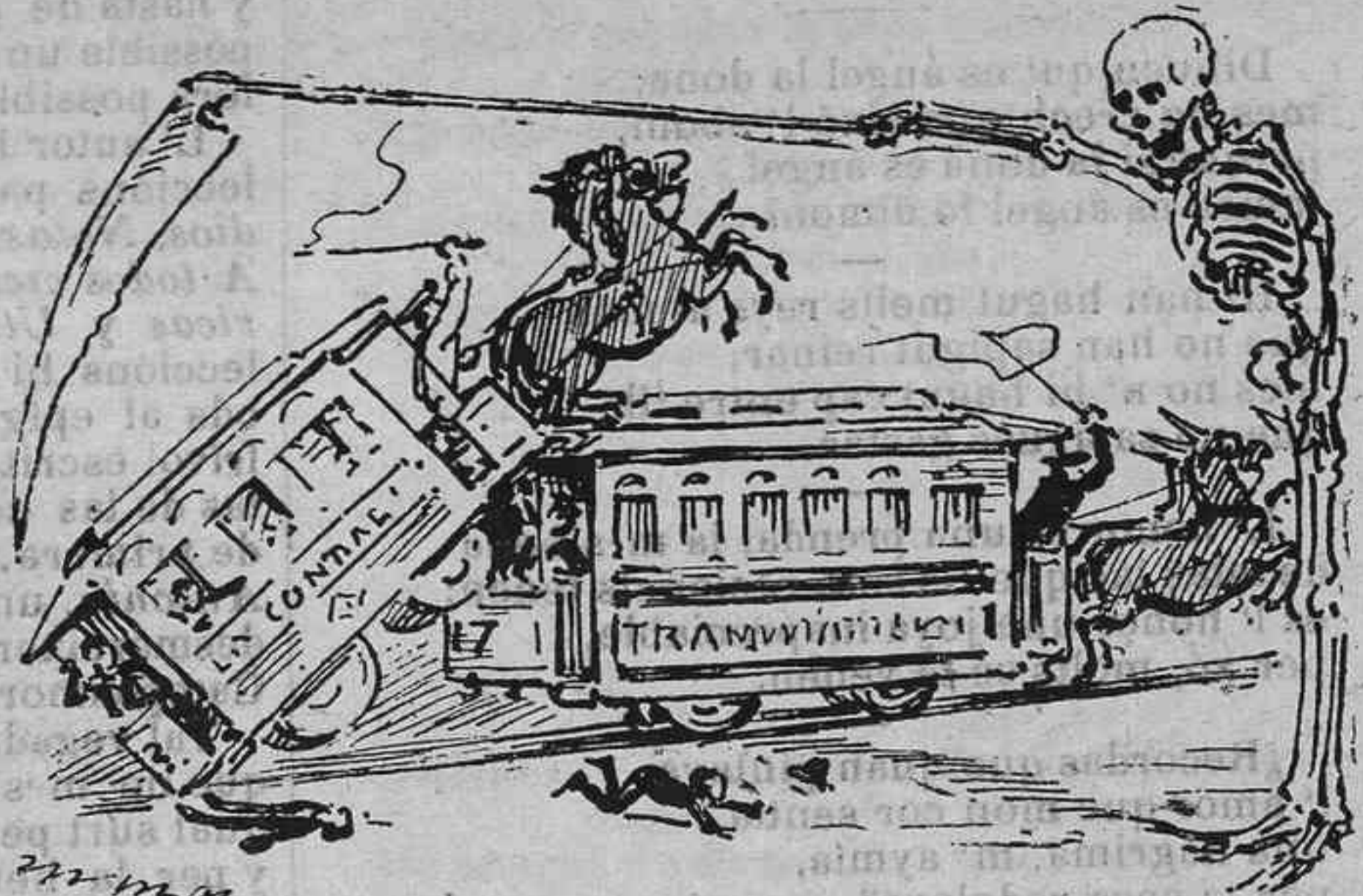
A qualsevolga tarambana se li dedica un *lunch* sense cóm va ni com costa, tan si vè á tom com nó.

¿Un tenor canta bè un vespre la part que li còrrispón en la ópera tal?

Inmediatament reunió de amichs y admiradors, y *lunch* en honor sèu á can Martín.

¿Un betas y fils ha sigut agraciad ab lo nomenclament d' arcalde del barri?

Lunch desseguida, en qualsevol xocolatería de la sèva jurisdicció, pagant los vehíns de la casa hont l' arcalde vén y 'ls electors influyents.

¿De quin sant aquests fulanos, pèl sèu especial capritxo, han de dar batallas públicas, atropellant á tot bitxo?

¿Un pintoret guanya una medalla, ni que siga una medalla de rosaris?

Lunch ofert pèls sèus amichs de la infancia y altres individuos de la familia.

¿Un espasa dòna bè un *volapié* ó fa alguna atrocitat pèr aquest istil?

Lunch á corre-cuyta, amenisat ab *pataditas* y quatre variacions de *cante* flamench.

Passa ab aixó dels *lunchs* lo mateix que ab las condecoracions.

Avants, tenirne una era realment una distinció, perque no més podían alcanarne las personas que valian més que 'ls demès.

Pero desde que tot bitxo vivent tè creus y placas, aixó de ser condecorat resulta ja una mica *cursi* per no dir una cosa pitjor...

¿Qué significa avuy ser obsequiat ab un *lunch*? Res; significa que al favorecut se l' ha posat á la altura de qualsevol pelacanyas.

Observin la crónica dels periódichs: ¡quin ramellet de noticias més interessant!

«Se habla de ofrecer un *lunch* al distinguido dentista señor Fulano.»

«Los admiradores del reputado pintor de rótulos señor Mengano, tratan de festejarle con un *lunch*.»

«Ayer los individuos del gremio de vendedores de gorras obsequiaron con un *lunch* á su digno presidente.»

Y tothom pesca *lunchs*.

Lo músich que toca bè la flauta.

L' autor que ha escrit una comedia.

Lo novelista que ha publicat un romanso.

Aquest perque marxa á París.

Aquell perque ha acabat la carrera veterinaria.

Aquell altre perque ha fet un discurs.

Lo de més enllá perque ha sigut ascendit.

Y es que en lo món no hi ha justicia

Tants *lunchs* que 's donan, y no 'n saben dedicar cap als que més ho mereixen.

Lo que m' agradaría es llegir una gacetilla que diguès:

«Al maestro de escuela de tal parte se le deben sesenta mensualidades: Sus amigos tratan de obsequiarle con un *lunch*.»

Aixó sería un *lunch* ben aplicat.

MATÍAS BONAFÉ.

ESQUITXOS.

Dihuen qu' es ángel la dona;
mes no crech que aixó l' aboni,
perque si la dona es ángel
també es ángel lo dimoni.

Hi han hagut molts reys al món
que no han sapigut reinat;
mes no n' hi hagut cap entre 'lls
que no sapigués gastar.

L' honor es una prenda, la m'és bona
de totes las que 'ls sèrs racionals tenen;
es l' honor una joia inapreciable,
per xó, molts se la venen.

¿Recordas que quan pintava
l' amor que mon cor sentia
una llàgrima, m' aymia,
per ta cara rodolava?

Vejentla vaig dí': — Es segú
que 'l plor que sos ulls empanya
es perque á son nuvi enganya
ó perque t' enganya á tú.

Quan va 'l vici descubert
ne dihem vici, es sapigut;
mes quan s' amaga y disfressa
llavors ne dihem virtut.

S. DEL PALAU.

LLIBRES.

EMOCIONES. — *Nuevas poesías* de JUAN TOMÁS SALVANY. — ¡Cóm recordém encare aquells temps de la primera juventut, en que junt ab l' autor de aquesta nova colecció de versos, viviam cantant, plens de ilusions y d' esperansas! Tomás y Salvany, apassionat de Calderón, Alarcón y Tirso, de Bretón, de Quintana y Espronceda, cultivava ab afany juvenil l' armoniosa llengua de Cervantes, sent una escepció entre 'l jovent literari de Barcelona, entregat en cos y ánima al renaixement de la literatura catalana.

Y no obstant Tomás y Salvany era dels nostres, perque era poeta: poeta de cor y de ingeni. Romántich, al descriure las lluytas del ánima, al pintar al viu y ab conmovedors accents las penas de un amor contrariat y perdut per sempre. Ingeniós, al intercalar entre oda y elegía, una que altra composició festiva ó satírica digna de la ploma de Villegas.

Si personalitat que ja llavors alborejava no ha cambiat. Las mateixas tendencias manifesta avuy que vint anys endarrera: los mateixos sentiments l' inspiran; idéntichs assumptos informan las sevas composicions. Lo que demostra es major correcció, una facilitat admirable y un coneixement perfecte del idioma. La majoria de sas composicions tenen calor y vida. La vena poética de Tomás y Salvany, lluny d' estroncarse ha aumentat y es transparent com una corrent d' aygua cristalina.

Sentém aquest punt de vista general que pot aplicarse á la gran majoria de las composicions que forman l' abudant colecció que tenim á la vista, en la impossibilitat d' examinarlas una á una.

Emociones, presenta una varietat de matissos y hasta de géneros que fa poch menos que impossible un judici concret y concís com lo que 'ns fora possible consagrarli.

L' autor ha procurat agruparlas en petites colleccions parcials que portan lo títol de *Preudios*, *Notas intimas*, *Tristes Intermedio frívolo*, *A todos vientos*, *Abalorio*, *Notas graves*, *Históricas* y *Ultimas notas*. Dintre de aquestas colleccions hi campejan tots los géneros, desde la oda al epígrama; desde 'l poema al pensament frívol escrit sobre 'l vano de una hermosa. Moltas de las composicions son notables, y algunas de primera. Nos guardarà de mentir la titulada *Antonia*, un petit poema que pot posarse sense desmereixer al costat dels millors del mestre Campoamor.

Tal vegada una selecció intel·ligent donaria ja que no mes valor, mes relléu á la colecció, la qual surt perjudicada per sa mateixa abundancia y per la heterogeneitat de géneros y assumptos. Pero tingas en compte que aixó no vol dir qu' en lo llibre hi sobri res ni molt menos que cap de las poesías no siga digna de la firma que las suscriu.

Lo volum es un dinar suculent: tots los men-

BALL DE MÁSCARAS.

Ella una pastora cándida,
ell un jovenet senzill;
ja poden deixarlos sols:
aquí no hi ha cap perill.

jars son exquisits; pero hi ha massa plats. Queda 'l recurs de saborejarlo á petites dossis.

Y aquí acabariam la ressenya; pero no podém faltar á la costum de donar una petita mostra del geni poétich del Sr. Tomás y Salvany. Lo no estar escrita en l' idioma oficial de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA, no há de ser un obstacle: se tracta de un autor catalá, que honra las lletras castellanas, y aixó basta.

Aquí va una curta y expressiva composició triada al atzar:

¡AQUÍ!

¿Dónde estás, alma mfa? No te veo
cual antes reina del salón bril'ar,
ni en el inquieto y bullidor paseo,
ni en el tranquilo hogar.

Te llamo y á mi acento no respondes;
vuelvo á llamarte, crece el frenesí;
y tú á mis ojos y á mi amor te escondes
lejos, lejos de mí.

¡Y pretendes huir!.. ¡Desventurada!
Vanos tú intento y mi delirio son:
tú estás aquí, como un puñal clavada,
aquí, en mi corazón.

Sols aixís senten y saben expressarse los verdaders poetas.

ACONTECIMIENTOS LITERARIOS, por D. MELCHOR DE PALAU.—Lo distingit escriptor fa una bona obra registrant los aconteixements més notables de las literaturas nacionales, desitjós de que no 's perdin ni s' olvidin.

Lo segon quadern que ha tingut l' amabilitat d' enviarnos comprén lo següent sumari: *La muerte de César.*—*Muerte de D. Carlos Coello.*—*Incendio del teatro de Variedades.*—*El suicidio de Werther y Mallorca cristiana.*

Tots los articles contenen bon número de observacions críticas de no escás valor, y l' últim, dedicat al poema catalá de D. Damás Calvet, se fa digne de ser llegit y considerat de tots los amants de las lletras catalanas, principalment per sas atinadas y justas observacions filológicas.

Algunas anécdotas donan amenitat al text. Aquí 'n va una relativa al afany inmoderat que tenen alguns escriptors de singularisar lo catalá: —¿Cóm s' escriu aquesta paraula?—preguntava un aprenent de literat catalá á un altre ja expert y versat.

Y aquest va respondre:

—De la manera que menos se sembli al castellá.

Altres publicacions rebudas:

Viatje de boda, jugueta en un acte y en prosa, original de *Alfons Marxuach*, estrenat ab éxit en lo *Teatre de Novedats* de Barcelona.

∴ *La miga de pan ó los hijos del trabajo*, por *Mateo Figueras*, ab dibuixos de *Pellicer Monseny*.—Novela per entregas que ha comensat á veure la llum á Ripoll.

∴ *Proyecto de dirección de los globos*, por *Esteban Vall*—Hi ha en la cuberta un grabat que representa un globo ab alas y una barqueta al cap de vall. Si en lloch de la barqueta hi hagués un ruch y l' aparato anés bè, ja no podría dirse que no s' ha vist un burro volar.

RATA SABIA.

¡CATÁSTROFE!

Com s' enrosca la serp esfarehida
sota los raigs del sol,
á la soca del cedro centenari
qu' ombreja los ermots,
aixís ballant un vals brillant d' Escalas
la cenya món brás,
ressonant en mon pit los batechs dolços
de son cor agitat...

—T' estimo més, nineta, que l' aucella
estima als aucellets—

li deya jo—ab l' amor que Déu al home
li va empeltar del cell...

¿Y tú á mí?—Jo també: tú ets ma esperansa,
mon somni més daurat,

món Paradís...—Rebém una trompada,
perdém luego 'l compás.

¡Cataplum!... abrassats, tots dos de nassos;
dos més cauhem ab mí;

los enagos no se com van quedarli:
¡renoy, ella, quíns crits!...

FONIO DEDIN.

PRINCIPAL.

Ab un temps primaveral, com lo que está fen no vè mal una *Nevada*.

Per cert, que fa poch días, la vigilia de la seva arribada á Barcelona va nevar una mica, com havia nevat també la vigilia de la seva arribada á Madrit.

—Lo mèu nom tè alguna cosa de cabalístich, deya l' afortunada diva, al fer notar aqueixa coincidencia.

Y completava la idea, afegint:

—Fins la mèu secretari 's diu Geofroy.

Que ab una mica de bona voluntad se pronuncia: *J'ai froid* (Tinch fret).

Impossibilitats de parlar aquí del debut de la Nevada, propositnos ferho, si 'ns queda temps, en la secció de *última hora*, al sortir del teatro, qu' es quan lo present número entrarà en màquina, 'ns limitarém á consignar quatre noticias biográficas.

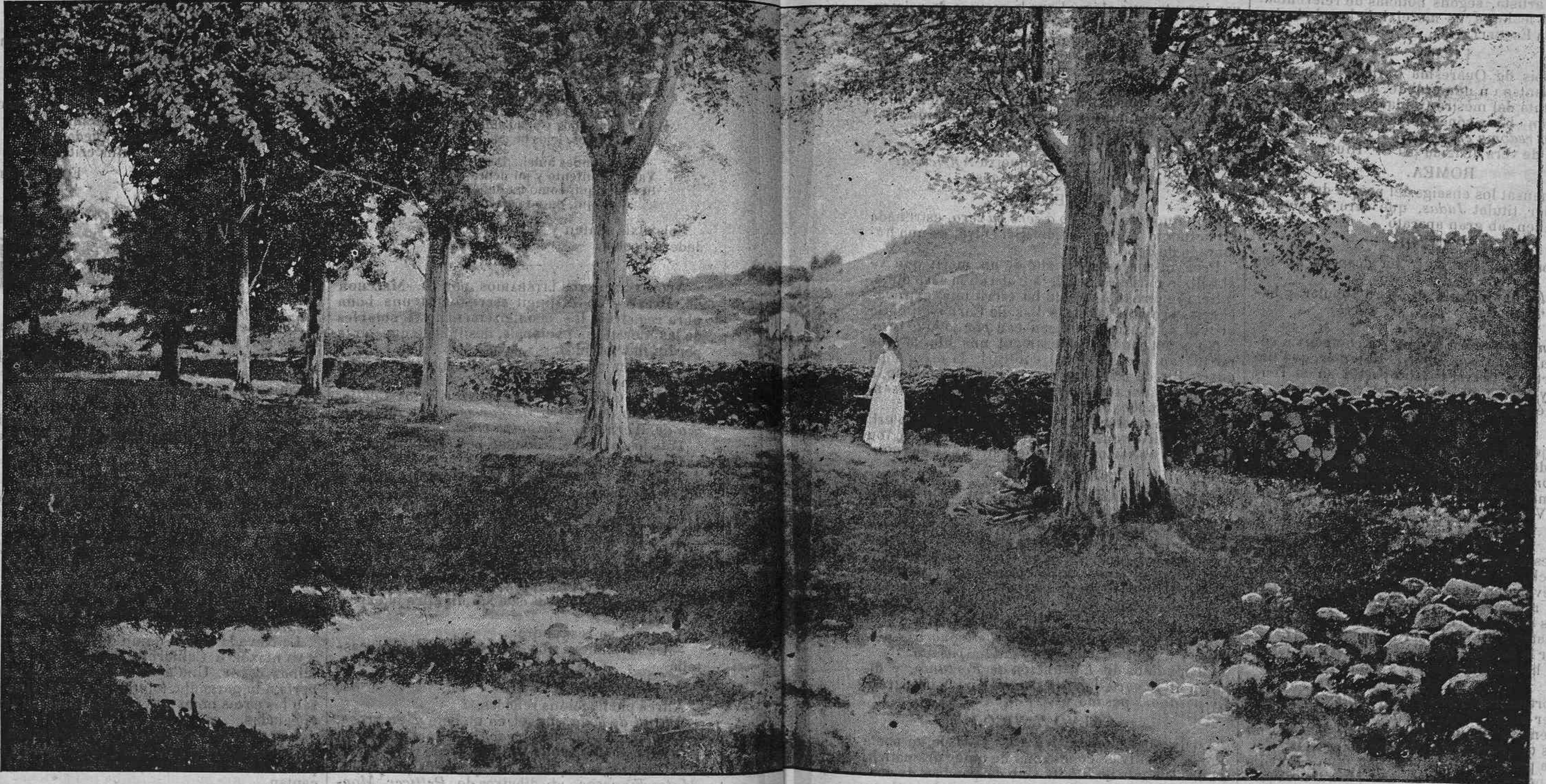
La Nevada es filla de un doctor de Nova York, y va neixer á California, la famosa terra de las minas d' or. Una mina de aquest preciós metall porta á la garganta, á jutjar pel preu que alcanzan las sevas notas en lo mercat de las veus privilegiadas.

A la edat de tres anys cantá per primera vegada en públich, dreta sobre una taula, una ba'ada popular. Aixís ho fan los aucells: sortint del niu ja cantan.

Estudiá á Berlín y á Viena y debutá en la primera de aquellas capitals, passant després á Milán y á Londres. A la Scala de Milán cantá trenta nits seguidas la *Sonámbula*, y á Londres alterná ab la Patti.

Despres feu una fructuosa *tournee* pel seu país natal; passá de allí á Lisboa; de Lisboa torná á Londres, de aquí altra vegada á Milán, dirigintse després, ab vol incert de papallona, á Madrit, á Roma y últimamente á Trieste, desde ahont ha

BELLAS ARTS.

UNA TARDE AL BOSCH. (Quadro de Santiago Rusiñol.)

vingut á Barcelona, ans d' embarcarse pera l' América del Sur.

La Nevada guarda la seva veu com un tresor inapreciable. Diu que 'l día que ha de cantar s' abste de pronunciar una sola paraula. Si avants de la funció necessita alguna cosa, la demana per escrit. En los intermedis, si algún admirador se presenta á felicitarla, li dona las gracias per senyas.

A boca tancada no hi entran rugalls.

Tal es l' artista, segons noticias de referencia. La opinió leal que 'ns mereixi, ja la sabrán los lectores de la ESQUELLA.

LICEO.

A principis de Quaresma obrirá 'l Liceo las portas, donantse un número de concerts baix la brillant batuta del mestre Goula.

Alternarán ab los concerts algunas representacions de *La redoma encantada*, á cárrech de una companyia de vers dirigida pel Sr. Riutort.

ROMEA.

Han comensat los ensaigs del poema dramátich del Sr. Soler, titulat *Judas*, que será presentat, segons diuhen, ab gran aparato.

ESPANYOL.

La companyia d' ópera, s' ha despedit ab los *Hugonots*.

Lo *Tivoli*, en materia d' ópera popular y barata, talla 'l bacallá.

Al *Espanyol* hi anirá la mateixa companyia cómic-hírica valenciana del Sr. Bolumar, que tan bons recorts va deixar l' istiu passat en lo Teatro Calvo y Vico.

Li desitjém bona fortuna.

TÍVOLI.

Diumenje dos estrenos.

A la tarde, *Favorita*; á la nit, *Affricana*.

La *Favorita*, á cárrech de la Cescati, que la canta ab molt sentiment y notable delicadesa, del barítono Ventura, que té una veu pastosa y ben timbrada, y del baix Leoni, que rugeix com un lleó.

Ab aquesta ópera debutá un tenor novell, lo senyor Lluch, al qual es precís dispensarli una gran benevolencia, per ser un principiant. Pero es precís recomenarli qu' estudihi, y sobre tot que no 's precipiti. Los cantants no s' improvisan. Al teatro s' hi entra per la porta; volerhi penetrar per la finestra es una temeritat que fa patir al que ho intenta y al que s' ho mira.

Las representacions de *La Affricana* fins ara 's contan per plens. Y val la pena de anarla á veure, partint sempre de la base de que l' entrada no costa més que cinquanta céntims de pesseta.

Aquella part de públich que per falta de medis no havia pogut saborejar encare pla s tan exquisits com los de la cuyna de Meyerbeer, se 'ls empassa á crema-dent ¡y sort que n' hi dongan! ¡Y ab quina atenció absorbeix per las orelles, per la vista, hasta pels poros las grandiosas concepciones del famós Meyerbeer!... Donava gust dis-sapte y diumenje á la nit, aquella inmensa galeria entatxonada de caps, deleytantse ab un espectáculo que tan poderosament pot contribuir á l' educació popular.

Un detall. L' abordatje del barco que al Liceo fa riure sempre, al *Tivoli* s' apleudeix ab deliri,

tant, que hi ha necessitat de alzar lo teló y reanudar la interrompuda brega entre salvatjes y mariners portugueses.

Pero aquest ressabi del gust popular p'ls dramóns de tarde no obsta perque se celebrin los fragments més preciosos de la partitura y sigan aplaudits los artistas que més se distingeixen en la representació.

En aquest cas se troban la Sra. Ferni que fa una *Affricana* cabal y la Srta. Fons que lluheix sa veu fresca en lo paper de Inés; lo Sr. Gasparini, ab medis més que suficientes per fera acceptar sa veu ingrata, que al igual que la cervesa de primer repugna, després passa y al últim agrada; lo senyor Rubí que guanyará molt quan se dediqui á donar més expressió á alguns passatjes, y finalment lo Sr. Verdaguer que 's portá com un bon artista.

Coros y orquesta contribuhiren al excelent conjunt. Lo septimino molt ajustat: l' unissono del últim acte, repetit.

Cassat al vol, al eixir del *Tivoli*:

—Qué tal ¡qué t sembla aqueixa *Affricana*?

—Que val molt més de lo que costa.

NOVEDATS.

La humorada *De zero á zero va zero*, estrenada en la funció á benefici del Sr. Oliva, es una humorada de debó.

Prenent per assumpto alló de un marit que va al ball de máscaras y allí 's troba ab la seva dona, 'l Sr. Figuerola Aldrofeu ha escrit una extravagancia, propia d' aquests días de Carnaval, en la qual hi ha música y un can-can *por todo lo alto*.

No 's pot judicar severament una obreta que no té cap pretensió. Al contrari: la escena del quartelillo de polissóns fins mereix un aplauso, á pesar d' algunas impropietats que la deslluheixen.

Lo desempenyo, *rigularet* en general.

En quan al benefici, va ser benefici complet. Lo Sr. Oliva, que té simpatias á carretadas, fou obsequiat ab varios regalos, algún d' ells de valor.

CATALUNYA.

La canción de *Fortunio* ha viscut poch: un parell de representacions y al fosso.

La música, tot y sent d' Offenbach, demostra que Offenbach, com tots los mortals més ó menos, també de quan en quan tenia 'l vici de dormir. Una cansó es l' única pessa que recorda la grapa del mestre; pero una cansó no basta per salvar una obra.

Produccions en porta: *Los domingueros*, primer Y á continuació, *Lo pasado... pasado*.

Olvidemnos de *La canción de Fortunio*, y diguém ab lo cartell dels estrenos que 's preparan: *Lo pasado... pasado*.

CALVO Y VICO.

Lo drama *La mejor ley* es l' obra de un poeta que té positivas condiciones de autor dramátich. Al Sr. Dicenta no li falta sino dependres de certas preocupacions echegarayescas y volar pèl seu propi compte.

En l' obra hi ha fibra, hi ha vida y molt vigor, especialment en las escenas finals del acte segon; an cambi l' argument ofereix escassa novedat, la trama es insegura y l' interés que desperta 'l drama es poch sostingut.

La mejor ley es, per son fondo, un drama més, que per la seva forma brillant y calenta revela un autor més. Un autor que té bona embocadura y que no li falta sino acertar ab l' instrument.

CELEBRITATS CONTEMPORANES.

EMMA NEVADA.

S'ha publicat ja la llista de la companyia de opereta francesa que ha d'actuar en aquest teatre durant la proxima temporada de Quaresma, baix la direccio del barítono M. Plantain. D'ella forman part las tiples Mlles. Coulon, Michelin, Bastier, Valment y Loyse y 'ls artistas Garay, Grandall y Lecour.

La majoria de las obras que figuran en lo repertori, son completament desconegudas del nostre públich.

A MADRIT.

Lo triunfo del mestre Bretón ompla tots los

ámbits de la vila del Os, y una gran part de las columnas de la premsa.

L'autor de *Gli amanti de Teruel* es á més de un músich inspirat un home dotat de una gran energia de carácter que antes de conseguir lo triunfo que avuy dia saboreja ab gran delicia, ha hagut de lluitar ab aquellas contrarietats que troba sempre 'l geni en lo seu cami. Fill de un pobre forner de Salamanca y orfe desde la infancia, tot lo qu' es s' ho deu á sí mateix. Pertany á la rassa dels que saben sufrir y dels que no 's cansan de ballar.

La Academia de Música havia posat alguns reparos á la seva partitura; en cambi 'l públich—com tantas otras vegadas—ha donat la rahó al mestre, desayrantals académichs.

Una de las frasses que més deuen haver halagat al mestre Bretón, al mateix Bretón, que deu ó dotze anys endarrera dirigia, per guanyarse las bessas, una modesta companyia de sarsuela en lo teatro del Circo de Barcelona; una de las frasses que més deuen haver satisfet lo seu amor propi, será, sens dupte, la que proferia una gran part del públich de las alturas del galliner, exclamant entre grans palmadas:

—¡Que aplaudan los sabios!

N. N. N.

EPÍGRAMAS.

Menjant badella, digué D. Joan á sa criadeta:

—Un altre dia, Pepeta ab sanfayna l' has de fè.

Y al sentir aixó, exclamá la devota Rosalia, tot dirigintse á sa tia:

—¿San Faina? ¿Quín sant será?

LINET DEL PONT.

—Diu qu' estás á la presó porque un rellotje has robat.

—Es mal entés, no senyó. hi soch..... porque m' hi han portat.

UN AFICIONAT.

—¿Pot deixa'me la levita per una nit, senyó Ernest, si no hi t'è inconvenient?—Fuji; lo que hi tinch son dos estreps.

—¿No has notat que quan predica tira pestes mossen Pau?
—Ca, home; jo 'l que reparo es que tira capellans.

J. STARAMSA.

—Diuhen que 't casas aviat?
—Si senyor.—¿T' hi has pensat bè?
Mira, es un cas delicat...
—Si s' hi hagués pensat vosté, digui, ¿s' hauria casat?

—Dóm la xacolata, Aurora.
—Si es servit... —Tè una sucada.
—Gracias. —Donchs una abressada.
—¿Y si ho vey a la senyora?
—No 'ns mira pas. —Pot ser si.
—No tinguis por, no 'ns espia.
—L' altre amo qu' avants tenia també s' ho pensava així

P. TALLADAS.

UNA MÁSCARA.

Lo traje es bastant bonich,
la forma está ben tractada;
pero per anar de nena,
es un xich massa espigada.

Lo ministre de Marina, Sr. Rodriguez Arias, ha llegit en lo Congrés lo projecte de lley de pesca.

Y 'ls que van distingirse en un concepte ó altre, durant la era exposicionista están fent temps ab la canya als dits y l' esqué al am esperant pescar alguna creu. ó al menos alguna cinta.

Pero 'ls peixos no pican.
S' enten, los peixos xichs.

Ara 'ls peixos grossos ja es diferent.

D. Francisco y D. Camilo van pescar dos marquesats en forma de tiburón.

D. Manuel Durán y Bas y alguns altres senyors, están á punt de pescar llussos en forma de grans creus de Carlos III.

Y 'l marqués de Comillas, pesca per partida doble. Una gran creu de Carlos III, que li ve de Madrit, y una gran creu pontificia que li ve de Roma.

Ab una mica més li regalan un calvari.

—Pero, senyor ¿quí tè pit per tanta creu?—es fama que exclamava aquest día l' acaudalat marqués.

Y en la impossibilitat de *apetxugar* ab duas grans creus á la vegada, se li atribueix lo propòsit de renunciar la que li otorga 'l govern, acceptant unicament la que li concedeix lo Papa.

Molt bèn fet. Sobre tot que 'ls jesuitas no s' enfadin.

Dos xispastos de una de las últimas crónicas de Mariano Cavia de *El Liberal*:

«Tenim *Gli amanti di Teruel* en lo *Teatro Real*; se repeteixen *Los amantes de Teruel* en lo *Teatro Espanyol* pera que 'l públich compari 'l famós:

¡Y decía que me amaba!
declamat per Vico, ab lo
e decía che m' amava.
¡Qué mamava!... ¡Adèu, romanticisme!

«No 's quedan curts en utilizar l' assumpto de actualitat los comerciants é industrials.

.....«En lo carrer Major venen uns *Bescuyts Peral*; en lo carrer de la Montera hi ha exposadas unas *Hermillas-Peral*, y en un basar de novedats he vist uns *Acumuladors Peral*, que son senzillament.... ¡polissóns!»

¡Calculin si haurém adelantat que hasta á la moda s' aplican los invents científichs!

Lo Sr. Gassull en una de las últimas sessions del Ajuntament va fer enfadar á D. Francisco, per haver calificat l' acta que 's llegia de *notas de solfa*.

Tot perque l' acta no era més que un borrador informe.

No 'ns expliquém l' enfado de D. Francisco.

Si s' hagués enfadat la banda municipal, ho compendriam.

Després de tot ab *notas de solfa* pot compondre un acta del Ajuntament.

Perque bèn garbellada un acta del Ajuntament

EN BUSCA D' UN MARIT EXTRAVIAT.

—¡Ay, mamá! ¡Jo 'm moriré! No 'l veig en lloch.
 —¿Pero no sabs qué ve á ferhi aquí al ball aquest arrastrat?
 —Crech que se la corra ab una francesa que li ensenya 'l daixonsas.
 —¿L qué?
 —L' idioma.

la major part de las vegadas no es més que *música celestial*.

Per últim lo diputat Sr. Ducazcal ha complert la seva paraula.

Va dir que demanaria á las Corts que l' Estat s' encarregués del déficit de la Exposició Universal de Barcelona, y en efecte, dimecres va demanarho.

¿Y en quina forma va ferho?

A lo Ducazcal.

En primer lloch suplicá al ministre de Gracia y Justicia que posés coto á las *escandaleras* que arma 'l butxí en las tabernas.

Després de lo qual, y entre las riallas del Congrés, passá á ocupar-se de la Exposició Universal.

¿Diuen que 'ls sorpren aquesta forma de tractar un assumpto tan sério?

Hi ha que resignarse. Son cosas del célebre empresari-diputat, que ja no hauria fet forrolla, sinó conegués al públich, de dintre y de fora del Congrés. L' éxit de una obra, com lo bon resultat de una petició, depenen de que sigan fetas segons las prescripcions del género bufo.

Lo jutje de Vich ha sigut traslladat á Balaguer. Ja era hora. Los advocots vigatáns s' havian donat de baixa casi tots, responent aixís á las genialitats de aquell representant de la justicia.

Per cert que un vigatá, amich m'eu, va contarme, respecte de aquest jutje una anecdota curiosa.

Imitant en certa manera á Gessler, lo governador de Suïssa qu' en temps de Guillerm Tell feya prestar acatament al seu sombrero colocat sobre una perxa, lo jutje de Vich s' havia empenyat en

que 'ls estudiants del seminari al sortir de l' aula, li fessen barrejada.

A tal efecte, quan los estudiants sortían lo jutje procurava crussarse ab ells.

A uns estudiants que 's van negar un dia á saludarlo va posarlos presos.

Y l' endemá set ó vuit estudiants tranquils, al veure venir al jutje, van estendre 'l mocador sobre l' empedrat, van ajonellar-se devotament, y al passar lo famós funcionari, mentres acotavan lo front y ab la esquerra 's descubrían feyan ab la dreta la senyal de la creu, com si en lloch de un jutje passés lo Santíssim Sagrament.

Y després dirán, que 'ls estudiants de Vich, encare que segueixin la carrera eclesiástica no tenen xispa.

Lo gran mirall que 'ls belgas tenían á la Exposició, y que va ser regalat á la reyna regent, no ha pogut trasladarse á Madrit, per no consentirho l' amplada dels túnels espanyols.

Per tal motiu, lo mirall se queda á Barcelona.

—¡Ganga!—dirá un marqués molt conegut.— Es aquest l' únich mirall del món, que 'm permet veurem las patillas de punta á punta.

Continúan celebratse certámens de bellesa.

Després de Spá y de Berlín, se 'n ha celebrat un á la capital del Piemont.

Per cert, que segons los periódichs italians, moltas de las senyoras que com espectadoras ocupavan los palcos eran cent vegadas més cayas que las bellesas que disputantse 'ls premis van apareixer en l' escenari.

¿A quin fi responen aquets certámens?

En primer lloch la bellesa es una cosa tan relativa, que no 's trobarán dos personas que tingan lo mateix gust.

De aquí la casi impossibilitat de fer justicia.

En segon terme ¿á qué donar premis á las donas guagas si ja portan lo dot á la cara?

Valdria més recompensar á las lletjas, ajudant-las aixís á trobar marit.

A lo menos se 'm figura que aixó seria més humanitari.

Los industrials que pensan concórrer á la Exposició de Paris, y als quals se 'ls escatima l' espay ó se 'ls deixa sense, privantlos d' enviar sos productes al gran certámen, no tenen que afligirse.

Espanya—ab ells ó sense ells—estará dignament representada.

Lo Comité de Madrit ha acordat ferhi figurar

tots los trofeus del toreig, y com si aixó no bastés, té la idea de que hi haja tambe *cante* flamench, boleros y hasta *negritos* y *negritas* que cantin tangos y habaneras.

Ab lo qual es inútil dir qu' Espanya farà á París un brillantíssim paper.

Viatjant per aqueixos mons de Deu cap á la República Argentina, per establirse en Buenos Aires, se'n ha anat l' afortunat Panorama de Plewna, ahont l' hi augurém tan bon resultat com lo que va obtenir en aquesta ciutat. En lo mateix lloch d' aquell s' estableix aquí lo Panorama del últim Siti de París, del qual ne tenim las millors noticias, suposantse que aventatja al primer. Lo veurém, y si fos aixís, com esperém, ho comunicarém á nostres lectors.

Com veurán los nostres lectors contemplant las dugas páginas del centro d' aquest número, l' editor de LA ESQUELLA, desitjant correspondre al creixent favor que 'l públich nos dispensa, está resolt á posar aquest periódich á l' altura dels millors del género, sense reparar en sacrificis.

Hem entregat, com de costum, á la Comissió executiva de la medalla commemorativa del premi concedit á Frederich Soler per l' Academia Espanyola, las quotas dels següents subscriptors:

Albert Bernis 10 pessetas, Manuel Wehrle 2'50, Bartoméu Robert 25, Agus'í Vall: Berges 10. Franc'sch Alier 0'50, Miquel Aymamí 5, Andreu María Bes 10, Manel Prats 5, Individuos de la Junta Directiva del Cassino de Granollers 10, A. Vallés 5, Vidal Juliá 5, Joan Diego Gallego 6, Ramón Solá 0'50, Frederich Sabater 0'50. Adjudori Gallifa 0'50 Antoni Obradó 0'50, Isidro Gallego 0'50, María Gallego 0'50, J. Rubió y Ors 10. Ant. ni Martí de Gallego 0'50, Joaquina Machín de Gallego 0'50, Aniceto Gallego 0'50, Ildfonso Gallego 0'50, Joana Ortega de Gallego 0'50, Fermina Gallego 0'50, Isidro Gallego 0'50, Juana Gallego 0'50, Leandro Romero 0'50, Carme Gallego 0'50, Elissa Solá 0'50, Valentí Riera Galí 0'50.

Próximament se farà la solemne entrega de la medalla.

Continúa oberta la suscripció en la llibreria López Rambla del Mitj, 20.

Recordém al públich, que tenen opció á una medalla de bronze, tots los que s' hagin suscrit ó suscrigan per deu pessetas y de metall blanch los subscriptors per cinch.

Tots los subscriptors serán invitats á la festa important que 's prepara pera tan solemne acte.

He rebut lo primer número de *El Peluquero moderno*.

Apoya las pretensions dels fadrins reclamant rebaixa d' horas, ab un article-manifest altamente romántich, del qual extractém los següents conceptes.

«¿A dónde ha de ir el hombre que todos los días deja el trabajo á las 9, á las 10 y á las 11 de la noche? Ahora el dependiente peluquero es una *lechusa* que no puede salir más que de noche, y no a las primeras horas de ella.»

...«Sin hacer ejercicio corporal, causa de su aniquilamiento lento pero seguro, encerrado entre cuatro paredes con muchos espejos que parece están allí para que el oficial vea continuamente su triste aspecto y precaria situación, respirando aire corrompido y envenenado, sin

luz ni espacio, el dependiente peluquero, *cual nuevo Segismundo* se desespera y gime en su cárcel-adornada y colgada-tienda-con la cadena al pié-la ambición del patrón.»

...«No es extraño, sinó lógico y muy lógico, ver que los dependientes peluqueros tienen el cuerpo enfermo y *desgarrada el alma*.»

...«Así no pueden continuar las cosas, ó con nosotros ó contra nosotros »

...«Francamente, caros lectores, no sabemos cómo defender nuestro derecho. Su claridad, su pureza, su fuerza, su patentidad no halla palabra en qué apoyarse. Con sólo exponerlo lo admite y reconoce toda conciencia honrada; pero como no se pueden pedir peras el olmo, nuestro esfuerzo se dirige á que el olmo no sea olmo, sinó peral, que es lo que debe, lo que ha de ser, lo que han de procurar los oficiales, con decisión, energía y entereza.»

Desitjém de tot cor que 'ls fadrins barbers y perruquers alcansin lo que sollicitan y ab tanta eloqüencia reclaman.

No més *lechuzas*... no més *Segismundos*... no més oficials que tingan *desgarrada el alma*.

Perque es altamente perillós pèl parroquiá que s' afayta tenir una navaja al coll, manejada per mans de uns fadrins que abrigan pensaments tan fúnebres y temperaments tan enérgichs.

O aixó, ó no tindrém més remey que deixarnos tota la barba.

Próximament D. Francisco de Paula farà un nou viatge á Madrid.

Se tracta de despatxar

en un dos per tres
assumptos urgents,
ápats suculents
y tot lo demès.

Es una llástima que aquell cirurgia que montat en una gran carreteta y al só de una xaranga de bersagliers exercia la seva industria en la Plassa de Catalunya, haja rebut ordre de don Francisco, de retirarse.

Era un professor solemne que no podia mereixe 'l tracte que li ha dispensat lo solemne arcalde de Barcelona.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA-SERMÓ.—*Pur-ga-to-ri.*
2. ID. 2.ª—*Car-bó-ni-ca.*
3. ANAGRAMA.—*Carter-Carret.*
4. MUDANSA.—*Tapa-Capa.*
5. TRENCA-CLOSCAS.—*LA PENA DE MORT.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Barcos.*
7. PROBLEMA.— $16 + 8 = 24$
 $32 - 8 = 24$
 $3 \times 8 = 24$
 $192 : 8 = 24$
243
8. GEROGLÍFICH.—*Per gran l' Assia.*

LOPEZ-EDITOR: Llibrería Espanyola: Rambla del Mitj, núm. 20, Barcelona.

Aparecera a la mayor brevedad

EL AÑO PASADO

LETRAS Y ARTES EN BARCELONA.

POR

J. YKART

GUY DE MAUPASSANT

UNA VIDA

Un tomo en 8.º, Ptas. 3'50.

EDMUNDO DE AMICIS

IMPRESIONES DE AMÉRICA

ACUARELAS Y DIBUJOS

Traducida del italiano por

H. GINER DE LOS RIOS

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

HENRY DE KOCK

EL AMANTE DE LUCETA

Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

NITS DE LLUNA

per **SERAFÍ PITARRA**
ab ilustracions de **J. L. PELLICER**
Ptas. 2.

Tartarin en los Alpes

por **ALFONSO DAUDET**
con profusion de grabados
Ptas. 5.

BARCELONA EN LA MANO

GUÍA DE BARCELONA

Y SUS

ALREDEDORES

POR

J. ROCA Y ROCA

Ilustrada con grabados foto-tipografiados y cinco planos.

Edicion en 16.º encuadernado en percalina

Ptas. 3'50.

ALGO

COLECCION DE POESÍAS
DE

J. M.ª BARTRINA

con ilustraciones de

J. L. PELLICER

Ptas. 3.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo, bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

XARADAS.

I.

Hu tia *Hu-tres-sexta* que tè la *hu-cinch-sis*
de seurer á sobre de gran *tres-quart-prima*
perque diu que á n' ella sentir fret la *hu-quart*,
vol sempre á sa filla *Tres-quart*, qu' es sa ditxa,
tenir á prop d' ella. Si acás hi va algú
que balli, demana, si pot, desseguida,
y la *cinch-sis-hu* dihent que serà
la *Hu-dugas-versa* si als vint anys arriba.
Jo sempre que hi vaig m' ho conta y *tres-dos*
pensant ab la gloria que tè ab eixa filla.
Y en cambi la pobra *Sis-cinh-quart* que li es
tan filla com l' altra, en lloch de tenirla
sens cap diferencia com sol fer tothom,
igual regalada, no hi ha ni un sol dia
que no li *hu-cinch* feynas costosas de fer:
y mès si 's tè en compte qu' encare es petita;
mes crech y no m' erro, que la *hu-quart-tres-sis*
si acás se queixava un cop en sa vida.

AMOROSA.

II.

Ma segona es un licor,
prima-versa consonant
y á la *Tot* vull ser constant
perque 'm tè robat lo cor.

J. RAMON G.

ANAGRAMA.

—¿Qu' está malalt, Pussot?
—No me 'n parli, estich molt mal:
Ahir marxant cap á *tot*
me vaig rompre una *total*.

CATÓLICH.

MUDANSA.

Molt poch gust ha de doná
dormí al *tot* posat ab *a*;
y aixó ho acostuma á fé
qui tè *tot* posat ab *e*:
lo que mès m' agrada á mí
es un *tot* posat ab *i*;
com á soldat porto jo
lo *total* posat ab *o*;
mès may m' ha vist dur ningú
lo *total* posat ab *u*;

C. SAMOT A.

TRENCA-CLOSCAS.

FRAN.^o DESLLIGA PEU.

Formar ab aquestas lletras lo nom de una població de
la provincia de Tarragona.

V. MATA LA C.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 4.—Consonant.
6 2.—Nota musical.
3 4 3.—Nom de dona.
1 1 2 7.—Un animal.
3 5 2 1 3.—Nom de dona
3 4 2 1 1 3.—Los ferrers ne fan.
1 2 3 4 5 6 7.—Nom d' home.
3 1 2 1 1 3.—Poble de Catalunya
1 1 3 4 3.—Serveix per dormir y vestir.
6 7 5 3.—Poble de Catalunya.
6 3 1.—Moneda.
1 3.—Nota musical.
5.—Consonant.

TOROS DE VEUREAYGUA.

GEROGLÍFICH.

×
PPPP
7
II
Mar
Q

K. NOVAS DEL K. STELL.

UN PIERROT VIUDO.

—Havia vingut al ball
creyent riure y bromejar,
y pensant ab la difunta
no faig res mès que plorar.

ULTIMA HORA.

DEBUT DE LA NEVADA.

Si hagués vingut á Barcelona en condicions normals, sense precedirla l' *bombo de la Fama*, hauria alcansat un éxit admirable. Pero se la presenta com una estrella de primera magnitud y com si fós tal se fa pagar pera sentir-la, y succeheix que 'l càlcul ofega l' entusiasme.

A la Nevada, prescindint de la emoció inherent á tot debut davant de un públich tan farreny com lo nostre, emoció que la cohibí en algun passatge, sempre li queda un mérit excepcional en las notas pianísimas y en las *smorzaturas* de una finesa inverossímil. En l' aria de sortida y en l' *andante* del rondó feu gala de aquesta qualitat que no la coneixém en cap altra cantant. En los passatjes de delicadesa la s, va veu es un instrument angélich, superior á tot lo imaginable.

Pero en las pessas que requereixen bravura y brillantés, en los *allegros*, li falta potencia per conmourer y avassallar.

Tal es lo concepte qu' hem format de aquesta artista. Es una curiositat.

Durant la representació lo públich se mostrá, quan no reservat, implacable. La Nevada metafóricament parlant, passá sempre la palanca del molí. Lo glas se va fondre y va esclatar una explosió d' entusiasme en la preciosa cadencia ab que va coronar l' *andante* del rondó. ¡Si sempre hagués estat tan felís, quin éxit haur'a tingut mès inmens!

N. N. N.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.